

Vi innstiller herved journalistene Mads Brügger, Thomas Østerlin Koch, Steen Schat-Holm og Peter Vesterlund til Cavlingprisen 2024 for TV 2-dokumentarserien *Den sorte svane*.

Journalistene bak serien har skapt en av de vesentligste dokumentarene i nyere tid. I forbindelse med at NRK sommeren 2023 bestemte seg for å vise *Den sorte svane*, har vi fulgt det redaksjonelle arbeidet i maskinrommet. Vårt oppdrag, på vegne av arbeidsgiver NRK, har vært å kontrollere fakta, presseetikk og systematikk underveis. Også her i Norge er serien blant en av landets mest sette og definitivt den mest omtalte. *Den Sorte Svane* skapte voldsom debatt i norsk offentlighet. Som direkte følge av dokumentaren har myndighetene allerede gjennomført tiltak og lovendringer for å bekjempe hvitvask og skatteunndragelse. "*Sort Svane- tiltak*" er blitt et uttrykk i Norge. Mens vi samarbeidet med journalistene lot vi oss imponere over hvor grundig, samvittighetsfullt og profesjonelt de jobbet med dette prosjektet. Vi har hatt en rekke fysiske møter med dem gjennom et helt år før utsendelsen, hvor de kontinuerlig la frem sine funn og tilhørende dokumentasjon for oss, samt sine etiske overveielser og dilemmaer. Og de har alltid gravd videre der det var behov for det.

Alle våre gjennomganger har vist at journalistene har gjort et usedvanlig stort og krevende gravearbeid for å sikre innholdet og etikken i serien. De har jobbet under umenneskelig høyt press i perioder, med fare for liv og helse, samtidig som de har holdt fokus og framdrift og hatt kontroll på et stort sakskompleks.

Gravearbeidet har blant annet gått ut på å kartlegge de avslørte aktørenes forbindelser, bakgrunn, selskapsstrukturer og kriminelle løpebaner. Samt å sette seg inn i hva det er aktørene taler om, tolke og forstå begrepsapparat de bruker, og etterprøve informasjonen. Det komplekse er blitt gjort forståelig for publikum ved hjelp av både journalistisk håndverk og en usedvanlig evne til pedagogisk tilretteleggelse.

Videre har det vært arbeidet med et stort omfang av både muntlige og skriftlige kilder som ikke figurerer i serien, men som har gitt redaksjonen den nødvendig kunnskap og innsikt til å kunne publisere de skjulte opptakene på trygg grunn. Kildekritikken har vært av høyeste klasse.

Dette er ikke bare et redaksjonelt produkt som fortjener å bli hedret for sin journalistiske kvalitet, men også en serie hvor komplisert journalistikk og stor fortellerkunst er forbilledlig smeltet sammen.

Med dette mener vi at journalistene bak denne oppsiktsvekkende dokumentarserien, med sin enorme innsats, flid, mot og ekstraordinære talent, fortjener å bli hedret med Cavlingprisen.

Vennlig hilsen

Martin Gaarder, prosjektleder

Tor-Arne Vikingstad, journalist

